

AWC

Overuren door scheuring en griep

Nederland ontkerkelijkt. Toch zijn er nog heel wat bedrijven die het moeten hebben van de christelijke consument. Een aflopende zaak, of biedt de secularisatie nieuwe kansen?

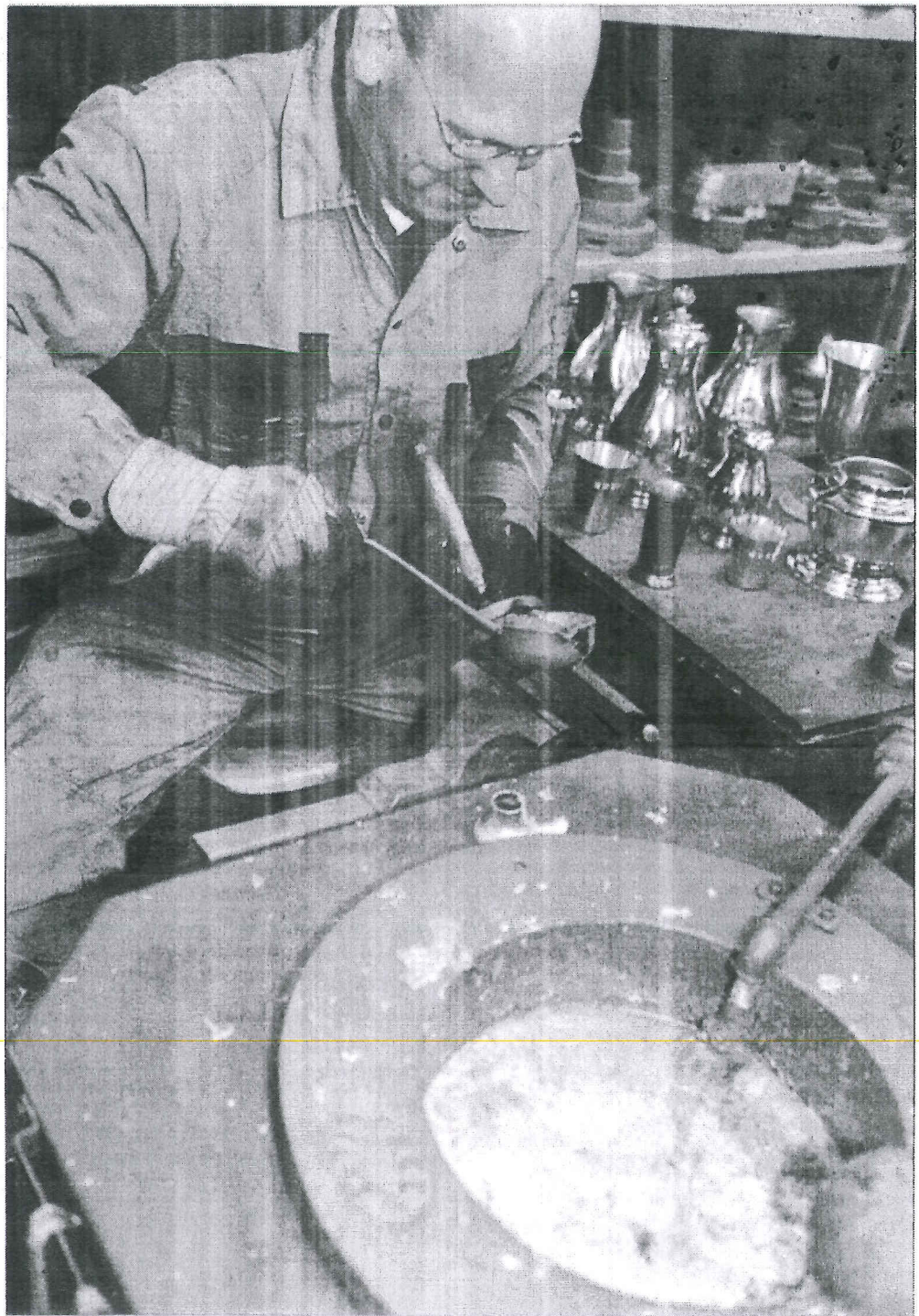
VOOR EIGEN PAROCHIE

Vandaag deel 1

Bedrijf:
Tingieterij Leerdam te Leerdam

Aantal medewerkers:
5

Productie van:
Avondmaalsstellen en doopvonten

door onze redacteur Arend Pleysier

LEERDAM – Het heilig avondmaal hoort bij de protestanten zoals de paus bij Rome. Een fraai gedekte avondmaastafel, damasten tafelkleden, zilveren avondmaalsstellen en een fles veel te zoete rode wijn, weggestopt bij de rechter tafelpoot.

Toch is het niet alles goud wat er blinkt. Of zilver, in dit geval. „De meeste avondmaalsstellen zijn gemaakt van tin”, zegt Ali Zwartebol van tingieterij Leerdam. „We zijn in Nederland de enige fabrikant.” De productie van een klassiek avondmaalsstel is ambachtelijk handwerk: een mal van staal of rubber wordt gevuld met vloeibare tin van 350 graden, waarvoor de stevigheid 0,1 procent koper aan wordt toegevoegd. Kan, voet, schenktuit en deksel worden, nadat ze zijn afgekoeld, aan elkaar gesoldeerd. Met tin, inderdaad.

„We kunnen de avondmaalsstellen desgewenst polijsten”, zegt Zwartebol. „Dan wordt de set wel de helft duurder, want polijsten is een arbeidsintensief karweitje.” Maar eenmaal gepolijst is tin – van een afstandje – nauwelijks van zilver te onderscheiden. Geen wonder dat maar weinig kerken kiezen voor een verzilverd avondmaalsstel. „Eenmaal gepolijst blijft een tinnen stel wel tien jaar glanzend”, zegt Zwartebol. „Zilver moet je elke keer weer poetsen. Bovendien geeft zilver een bitter bijmaakje.”

Aanloop

Een tinnen avondmaalsstel gaat eeuwen mee; de markt is dus beperkt, zou je denken. Toch heeft de tingieter nog aardig wat aanloop. „We krijgen hier regelmatig gedeukte of gebutste borden, kannen en bekertjes. Soms kunnen we ze repareren, vaak kiest men toch voor nieuw. Omdat de ontwerpen al decennialang meegaan, kunnen we een beschadigde kan eenvoudig vervangen.”

Overigens verlaat lang niet elke kan het bedrijf in schijn-zilveren toestand: ook 'blank' en 'antiek' (donker) tin is een optie. „In dat laatste geval versnellen we het oxydatieproces, waardoor de tin een mooie donkere kleur krijgt.”

Wie verwacht dat vooral de meer bevindelijke gemeenten zo'n donker avondmaalsstel aanschaffen,

De Mexicaanse griep stuwt de vraag naar avondmaalsstellen bij Tingieterij Leerdam. | foto Philip Roorda

heeft het mis. „Het zijn vooral de meer artistiek ingestelde gemeentes die hiervoor kiezen”, zegt Ali Zwartebol. Gemakkelijk is die keuze meestal niet. „Vooral als er grotere groepen langskomen, laat ik ze eerst maar even met rust. Vaak kost het nog heel wat discussie voordat ze eruit zijn.”

De productie van avondmaalsstellen nam de laatste jaren een behoorlijke vlucht. De reden: alle perikelen rond de kerkfusie van hervormden en gereformeerden. „Gemeenten die niet in de fusie mee gingen, moesten alles opnieuw aanschaffen.”

Hoewel het er momenteel op kerkelijk erf wat rustiger aan toegaat, blijven de tingieters in Leerdam druk. Oorzaak: de Mexicaanse griep. „Mensen willen niet meer met een paar honderd uit dezelfde beker drinken; dat is toch een beetje onhygiënisch. En weg-

werpbekertjes doen toch afbreuk aan het sacrale karakter van een avondmaalsviering. Daardoor is er momenteel heel veel vraag naar avondmaalsstellen met veel kleine tinnen bekertjes. Onlangs hebben we in opdracht van een gemeente een speciaal bord gemaakt met allemaal houdertjes voor kleine bekertjes. Daardoor kun je toch met zo'n schaal rondgaan zonder dat alle wijn over het bord loopt.” Voor gemeenten die de viering met kleine bekertjes toch een beetje te fastfoodachtig en Amerikaans vinden, heeft Zwartebol nog een alternatief: de avondmaalsbokaal. „Dan neem je eerst een stukje brood van de schaal en doop je dat vervolgens in de bokaal met wijn. Dat werkt ook prima, maar niet elke kerk wil daar aan: het is ze dan toch iets te rooms-katholiek.”